

2008-01-27

Ontvangen en doorgeven – buikpijn over elkaar

Lezen: Markus 6:30-44

Tekst: Markus 6:37a "*Geven jullie hen maar te eten*"

Het spreekwoord zegt: *geven armt niet*. Dit betekent: Door iemand anders in zijn rijkdom te laten delen, wordt men zelf niet armer.

Er is een andere die hiermee verband houdt: *wie geeft wat hij heeft is waard dat hij leeft*. Bedoelende: wie zijn rijkdom met een ander deelt, is een goed mens.

Wie Jezus Christus kent en volgt begrijpt dit en geeft graag door wat hij/zij ontvangen heeft. Daarover gaat het vanmorgen.

De discipelen zijn door Jezus **uitgezonden** (Mk 6,7) en verkondigden dat mensen zich moeten bekeren, dreven boze geesten uit, zalfden zieken met olie en genazen hen.

Ze komen terug en brengen verslag aan de Here Jezus uit. Ik kan me indenken dat ze enthousiast en verwonderd terugkwamen. Opgewonden vertelden ze hun bijzondere ervaringen. Genezing, bekering, boze geesten uitdrijven gebeurt nu ook niet zomaar! Voor een leerling van de Here om deze wonderlijke dingen te kunnen doen moest een enorme ervaring geweest zijn. Ik kan me indenken dat ze dan ook in de wolken waren.

Jezus en zijn discipelen hadden het maar behoorlijk druk. Niet eens tijd om even tot rust te komen. De mensen, zieken en ramptoeristen kwamen en gingen in hun duizenden. Natuurlijk wil iedereen dit van dichtbij ervaren. Het is duidelijk dat ze een hectische tijd hadden en er toch naar verlangden om uit te rusten en iets te eten. Hij is bezorgd om hun rust.

Jezus wil zich met de discipelen naar een stil plek terugtrekken om te rusten en bij te praten over alles wat ze beleefd hebben. Zo vindt scholing plaats. Maar in de rust komt de perspectief en kracht ook. Reflectie. Maar ook nieuwe perspectieven. Ze kunnen van elkaar leren, maar elkaar ook bemoedigen. Als je veel geeft, moet je je eigen accu ook weer opladen. Vorige week zeiden we nog dat Jezus' kracht kwam, doordat Hij steeds de stilte en communicatie met zijn Vader in gebed opzocht. Vanuit de rust van de eeuwigheid die Hij in de stilte van gebed vond kwam Hij in de alledaagse werkelijkheid. Zo kon Hij ook met kracht spreken, preken en wonderen doen. Zo zochten Hij en de discipelen nu weer de rust op. Morgen wacht er weer veel te doen en hebben ze nieuwe kracht nodig. Helaas lukt het hen niet om de stilte te vinden, want zoveel mensen volgen Hem dat Hij ze niet kan "ontvluchten". De mensen reisden sneller dan de boot waarin Jezus zat kon varen. Dat geeft aan hoe groot de drang van de mensen was om bij Jezus te komen.

Als Jezus ze ziet voelt Hij medelijden met hen. Dit woord betekent eigenlijk om buikpijn te krijgen. De nood van deze mensen sprak Jezus zo aan dat het hem door alles heen ging – Hij werd in het ingewand ontstoken over hen. Hij ziet dat ze zonder geestelijke leider zijn – als schapen zonder een zonder herder.

Eigenlijk ook een klap in het gezicht van de tempelleiders, die waren immers de herders en de geestelijke leiders van het volk.

Betekent dit dat Jezus ziet dat zij zich niet om het volk bekommerden? Waren ze zo bezig met hun taken en plichten in de tempel dat zij de geestelijke verzorging van het volk achterwegen lieten? Herderloos. Dat is nogal wat om te zeggen van kerkleden die wel ouderlingen, diakenen en een dominee hebben. In ieder geval is het volk niet instaat om op eigen kracht de grazige weiden te vinden. Maar Jezus is innerlijk zo bewogen over hen dat Hij meteen optreedt. Hun situatie raakt Hem zo dat Hij er eigenlijk ziek van wordt. Dit is een belangrijke punt om te verstaan: hier leert u Jezus en God kennen. Maar ook hoe de mens in werkelijkheid is. In al ons onrustigheid en drukke levens zijn we op zoek naar voedsel voor ons ziel en leven. Zijn we op zoek om invulling aan ons leven te geven. We zijn als schapen zonder een herder. Dit is leegheid. Dit is verdwaald zijn. En de ergste is dat velen dat niet beseffen. En juist hier op het leegste en laagste punt van de mens komt Jezus en ziet deze nood. Hij begrijpt dat de hongerige en zoekende mens een herder nodig heeft. Hij wil deze herder zijn. Hij wil uw herder zijn om u naar grazige weide te leiden – dat is daar waar u vervulling van uw leven in Hem ontvangt. Daar waar u begrijpt dat uw leven meetelt, dat God u wil verrijken en vervullen. Dit wil Jezus graag.

Dit idee, dat je er ziek van kan zijn, buikpijn van kan krijgen om een ander doelloos, richtingloos, zoekend, herderloos, eenzaam te zien is niet alleen indringend, maar ook aangrijpend en confronterend. Ik zou bijna zo ver willen gaan door te zeggen dat je Jezus hier op zijn best ziet. Zo is Jezus! Zo is God. Wie Jezus gezien heeft, heeft de Vader gezien. Kan het zijn – dat God ziek van bewogenheid over de geestelijke leegheid en –zoeken van mensen kan zijn? Verder nog: het idee dat God buikpijn krijgt van medelijden met mij – dat Hij mij zo goed aanvoelt, zo diep onder uw huid inkruipt, dat Hij jou zo goed kent en door heeft... daar wordt ik stil van. Kan iemand zoveel om mij geven?!

Het eindigt hier niet, want de discipelen - die hier trouwens voor de enige keer, apostelen, gestuurden – gezanten, vertegenwoordigers, ambassaderus genoemd worden – houden bezorgd rekening met het feit dat de mensen moeten eten. Ze denken om de mensen. Heel mooi. Hoe vaak zeggen wij tegen een collega, of iemand in de gemeente die hard werkt en moe is: *joh, laat dat en ga nu eens naar huis, ga eten en rust eens goed uit*. Prachtig! Bedachtzaam! Toch?? Hoe vaak gebeurt zo iets onder ons?

Jezus gaat een stap verder. Opvallend, reageert Hij tegenover de discipelen: *geven jullie hen maar te eten!* Ze hebben meer ontvangen dan ze op gerekend hadden: genezing, verkondiging, uitdrijving. Ze hebben genoeg ontvangen om ook nu te kunnen geven. Meer dan zij zelf hadden verwacht. Maar ze reageren cynisch: *waar moeten we eten vandaan halen?* Dan volgt het bekende verhaal

van de wonderbaarlijke vermeerdering van de 7 broden en 2 visjes. Hier wordt terecht ook het vaakst over gepreekt.

Ik wil uw aandacht echter vestigen op de bewogenheid van de Here Jezus met deze zoekende en hongerige mensen en zijn opdracht aan de discipelen om hen te eten te geven. Op het feit dat ze veel hebben ontvangen en dat Jezus wil dat ze het doorgeven.

Jezus stuurt de mensen niet naar huis om zelf eten te zoeken. Dat zou niet onrealistisch geweest zijn. Toch? Hadden we niet hetzelfde gedaan – mensen naar huis sturen? Reëel is reëel – de feiten spreken. Er is geen eten. De begroting laat ons gezin of ons kerk ook maar zoveel toe. Meer kun je niet geven. Je kunt niet weggeven wat je niet hebt. Dat hebben de banken in Frankrijk en de VS de afgelopen week geleerd.

Jezus benadert het anders. Vanuit zijn bewogenheid. Let hier vandaag goed op. Ik vroeg me hier af: *hoe krijgt iemand het voor elkaar om ziek te worden van meeleven met een ander?* Heb ik al ooit buikpijn gekregen, ziek in mijn ingewanden, omdat ik een ander zoekend zag, honger, in nood? Heb ik überhaupt zoveel liefde in mij dat ik de nood van een ander kan aanvoelen? Wat vraagt het van mij om mijn hele agenda om te gooien om mensen in nood te helpen – zo deed Jezus dat hier wel? Eerlijk is eerlijk – ik heb vaak al genoeg aan mezelf. U zou ook kunnen bezwaar maken door te zeggen dat wij Jezus niet zijn en je dit niet van ons kan verwachten. Oké. En toch heeft Jezus dit ook van de discipelen verwacht. Hoezo? Dit was een onderwijsmoment van Jezus voor de discipelen. Een kans hen weer iets – of nog iets erbij te leren. Een stapje verder te gaan. Wat wilde Hij hen leren/bijbrengen? 1 Jn 3,16-17.

Jezus was zo op zijn Vader gericht dat Hij alles wat Hij nodig had en moest doen van zijn Vader in de hemel verwachtte. Hij heeft zijn discipelen erop uitgestuurd om met liefde en gezag het evangelie te verkondigen, mensen te genezen en bevrijden. Dit is niet mogelijk als je de mensen niet eerst lief kan hebben. Hij stuurde hen er dus op uit toegerust met zijn liefde voor verloren zondaren. Dus, vol van zijn liefde terwijl ze alles van de Vader verwachtten moesten zij vanuit dezelfde bewogenheid van God de Vader, net als Jezus bij zijn dankgebed bevestigde, verzorging van de massa verwachten.

Even weer alles op een rij zetten. God de Vader stuurt Jezus naar de mensen. Jezus gaat en laat God zien door zijn woorden en optreden, maar stuurt ook zijn leerlingen eropuit om God te verkondigen. Apostelen worden ze hier genoemd. Ambassadeurs. Jezus toont zijn enorme bewogenheid met de zoekende mensen. De discipelen volgen dit, want ze vallen Jezus eigenlijk in de rede om ze naar de dorpen te sturen om zelf te gaan eten en uit te rusten. Dit is toch bedachtzame bewogenheid ook door de discipelen. Hun tekortkoming was dat ze niet, als Jezus, de voeding van de Vader verwachtte. Er niet rekening mee hielden dat God leven uit niets, leven uit de dood kan geven. Vergeten dat God alles uit niets heeft gemaakt. Maar ook hierin is het wonder van de voeding van de massa's een toerusting, onderwijs door Jezus aan de leerlingen. Hier ligt de nadruk op. Alsof Hij zegt: *Let op broeders, hier gaat het om, zo doen we het etc. etc.* Net als altijd doet Jezus voor wat Hij ook van hen verwacht om te doen. Ten aanzien van de hongerige groep mensen valt te denken aan de woorden van Jezus: wie in Mijn liefde blijft, blijft in mijn Vader. Zo onderwijst Hij hen als Hij met ontferming bewogen is. Hierin leert en onderwijst Hij hen wie Hij is en dat Hij zijn

leven voor hen aan het kruis zou geven. Dit is liefde, medelijden. Hij kon dit doen, omdat Hij wist en begreep dat zijn Vader brood kon vermeerderen, maar ook zijn Zoon uit de dood opwekken. Dit moesten ze leren.

De nood van de mensen is groot. Dit ziet Jezus. Dit verwacht Hij ook van zijn discipelen, maar dat niet alleen, maar om er ook wat aan te doen. Wij kunnen ons maar al te vaak in de massa mensen herkennen, zoals de schapen zonder herder. Hoeveel mensen zijn niet in nood of het nu letterlijke doodsnoed is of verveelde nood van zinloosheid en leegte is. Hoeveel hollen niet achter die ene leermeester, therapeut, groep of mode aan, ervan overtuigt dat dat echt het beste voor hen is?

En dit is nu waar Jezus ziek van medelijden, bewogenheid wordt. Wij worden hier ook soms ziek van, maar meer uit walging of misselijkheid en onbegrip of ongeduld met elkaar.

Als wij als kinderen van God broeders en zusters van Jezus worden of zijn, mogen wij ons herkennen in de leerlingen, die onderwezen zijn en ontvangen hebben en op hun beurt zijn uitgezonden om te dóén, te onderwijzen, te bevrijden, te genezen.

Wie ontvangt kan zelf ook uitdelen. Wie de intense bewogenheid en zorg van Jezus heeft ontvangen en/of ervaart kan ook uitdelen – meer dan verwacht. De discipelen leerden dit. Ze konden ook eten uitdelen, meer dan ze zelf hadden verwacht.

De vraag is nu aan u persoonlijk en aan onze gemeente: beseft en begrijpt u dat de Here Jezus ziek wordt van medelijden met u in uw lege zoeken naar zin, waarde, liefde, erkenning, gemeenschap, doel, om door andere gezien en erkend te worden? Snapt u dat u en ik niets anders zijn dan de hongerige zoekende massa die achter Jezus aanliep? Of hun bedoeling, net als de onze, nu zuiver is of niet? Want laten we maar eerlijk zijn dat een aantal met de massa meeging uit nieuwsgierigheid naar deze wonderman. Of pure groepsdruk. In onze tijd het is het niet anders. Jezus opzoeken uit gewoonte, verveling, plichtpleging of sensatie. Of natuurlijk uit echte honger en zoeken. Allebei kunnen. U weet welke u bent.

Maar hier zou een 'amen' op de preek té vroeg zijn.

Want de vraag is niet alleen naar uw geloof in de Zoon van God. Het is ook naar onze bewogenheid met en over elkaar? En over de zoekende en hongerige massa in Nederland en de wereld die wij niet eens kennen?

Ja, ik word ook ziek, als ik week na week hoor hoe Lijnbaners over elkaar klagen. Over de kerk. Over het koor. Omdat we wel of niet snel genoeg of te snel veranderen. Morren, zeuren, klagen over alles en iedereen. Maar dan wordt ik geconfronteerd met de zuivere medelijden van Jezus en dit is een vermaning naar mij toe: *je hebt ontvangen, geef het ook door.*

Beseft u hoe het pijn doet dat er lidmaten zijn die ziek zijn, die weinig in de kerk kunnen komen en niets in de kerk kunnen doen, of weinig ergens komen, puur omdat ze te ziek of zwak of moe zijn om iets te doen? En dan horen ze: *o, je ziet er nog zo goed uit, waarom werk je niet, waarom zie ik je zo weinig in de kerk?* Of erger nog: niemand zoekt ze op. De een schenkt in zijn tijd van herstel 200 kopjes koffie aan bezoekers. Geweldig. Een ander zit een jaar lang thuis en schenkt 3 kopjes koffie aan belangstellende bezoekers. Dit zijn feiten. De pijn die mensen beleven, doordat ze in de kou gelaten worden.

Beseffen we de verdriet die we elkaar aandoen als we niet bij een bedrijf van een medegelovige kopen, maar ergens anders omdat we dan centen sparen?

We weten en begrijpen wel dat er mensen zijn die het moeilijk hebben. We bidden wel voor ze: *Jezus help ze, ze zegen ze, maak ze gezond.* Mooi zo. Maar Jezus zou ook zeggen: *geven jullie hun maar te eten.* Stuur ze niet met een gebed alleen de laan in. Je hebt ervaren dat God goed is. Toch? Met avondmaal. De doop. Rijke verkondiging? Geef nu ook door wat je ontvangen hebt.

We zeggen: ja maar ik weet niet wie het is die ziek is?

Daar reageert dit Bijbelgedelete op: *Wat vraagt het van mij om de nood in een ander te herkennen?* Moet iemand het zeggen of vraagt het vol zijn van de liefde en ootmoed van Jezus.

Ja maar, ik kan het niet. Ik weet niet wat ik moet zeggen. Ik heb niet genoeg geld.

Jezus zegt: kleingelovige. Hij doet voor hoe het moet. Hij neemt wat Hij heeft, kijkt naar de hemel en dankt zijn Vader en deelt dan uit. En kijk hoeveel er overblijft. Een wonder heeft zich voltrokken.

Kijk naar wat je in Jezus hebt ontvangen. Kijk wat Jezus met het brood deed. Niet alleen vermeederen, maar ook zorgen voor mensen die in nood zijn, die zoeken zijn, die God ook mogen dienen. En vooral leven vanuit het geloof dat God onze Vader voor ons zal zorgen – en Hem erom danken. Want u gelooft toch dat Hij met ontferming over u bewogen is? U gelooft toch dat Hij niet alleen ziek werd van medelijden, maar ook uit liefde voor u persoonlijk gestorven en opgestaan is?

Ontvang en geef door! Dit heeft onze gemeente en u nodig. Jezus Christus. En van daaruit omzien naar elkaar in vertrouwen op de zorg van God de Vader.

Amen